

INFORMACJE OGÓLNE

Listopad 2013 r.

Nord Stream: Długoterminowe rozwiązanie dla bezpieczeństwa energetycznego Europy

- **Gazociąg Nord Stream będzie zapewniał stałe połączenie pomiędzy Rosją a Unią Europejską przez przynajmniej 50 następnych lat. Może on transportować nawet do 55 miliardów metrów sześciennych gazu rocznie.**
- **System bliźniaczych rurociągów Nord Stream został uruchomiony zgodnie z harmonogramem, oraz z budżetem – pierwsza nitka rozpoczęła działanie w listopadzie 2011 r., druga w październiku 2012 r.**
- **Monitoring środowiska potwierdza, iż wpływ rurociągu na środowisko jest zgodny z tym co przewidywała ocena oddziaływania na środowisko przeprowadzona przed rozpoczęciem budowy.**

Nord Stream jest podwodnym gazociągiem łączącym europejską sieć energetyczną bezpośrednio z wielkimi złożami gazu ziemnego w Rosji. Ta prywatnie finansowana infrastruktura energetyczna pozwoli na transportowanie gazu przez minimum 50 nadchodzących lat.

Bezpieczne i sprawne funkcjonowanie rurociągu Nord Stream umożliwia największemu akcjonariuszowi – Gazpromowi wypełnianie swoich zobowiązań wobec swoich europejskich partnerów, klientów, władz i innych zainteresowanych stron - i tym samym przyczynia się do bezpieczeństwa energetycznego Europy w nadchodzących dziesięcioleciach.

Kluczowe fakty i liczby dotyczące Nord Stream

Nord Stream AG, posiadający swoją główną siedzibę w Zug w Szwajcarii jest międzynarodową spółką joint venture założoną w celu planowania, budowy oraz eksploatacji nowego gazociągu biegnącego pod nie morskim. Rosyjska spółka OAO Gazprom posiada 51 procent akcji; niemieckie firmy - BASF SE/Wintershall Holding GmbH i E.ON SE posiadają po 15,5 procent każda, holenderska firma N.V. Nederlandse Gasunie zajmująca się infrastrukturą gazową oraz francuska firma energetyczna GDF SUEZ S.A. posiadają po 9 procent akcji.

Pięć grup energetycznych, które są udziałowcami konsorcjum Nord Stream pod warunkiem 30 procent inwestycji 7,4 miliardów euro, a pozostałe 70 procent tak w postaci kredytów komercyjnych na międzynarodowych rynkach finansowych w czasie poważnych globalnych problemów finansowych i gospodarczych.

Gazociąg Nord Stream rozciąga się na dnie Morza Bałtyckiego od Zatoki Portowaja w pobliżu miasta Wyborg w Rosji, do wybrzeża Lubmin koło Greifswaldu w Niemczech. Rurociąg ma 1224 km długości i składa się z dwóch

równoległych nitek, z których każda posiada przepustowość wynoszącą 27,5 mld m³ gazu rocznie. Pierwsza z dwóch bliźniaczych rur stała się operacyjna w listopadzie 2011 roku i od tamtej porty transportuje gaz ziemny do partnerów i klientów Gazpromu w Europie. Druga nitka rozpoczęła działanie jako część w pełni zintegrowanego systemu w dniu 8 października 2012 roku.

Każda nitka składa się z ponad 100 tysięcy 24-tonowych powlekanych betonem stalowych rur, które kładzione są na dnie morza. Spółka Nord Stream zaprojektowała gazociąg w taki sposób, aby mógł on funkcjonować bez użycia pośredniej stacji kompresorowej. Gaz transportowany jest na odległość 1224 kilometrów dzięki ciśnieniu wynoszącemu 220 bar generowanemu przez stację kompresorową Portowaja znajdującą się w pobliżu punktu startowego rurociągu. Stacja ta jest obsługiwana przez Gazprom.

Rurociąg ma stałą średnicę wewnętrzną wynoszącą 1153 mm. Nord Stream zaprojektował rurociąg o trzech różnych sekcjach ciśnienia (220, 200 i 177,5 bar) i o trzech różnych grubościach ścian rur (odpowiednio 34,4, 30,9 i 26,8 mm), tak aby odpowiadać na spadek ciśnienia podczas długiej trasy przesyłu gazu z Rosji do Niemiec. Projektując każdą sekcję w sposób przystosowany do zmiany ciśnienia, Nord Stream był w stanie zaoszczędzić na ilości używanej stali, a tym samym zredukować koszty rur. Rurociąg został ułożony w trzech sekcjach, które następnie zostały połączone pod wodą w dwóch specjalnych komorach hiperbarycznych na głębokości około 80 i 110 metrów.

Budowa ukończona w 30 miesięcy

Budowa rurociągu Nord Stream rozpoczęła się w kwietniu 2010 roku, po zakończeniu badań środowiska, planowania oraz procesu oceny oddziaływania na środowisko wzdłuż całej trasy rurociągu, i zakończyła się zgodnie z harmonogramem i budżetem w ciągu 30 miesięcy.

W jednym czasie co najmniej 30 statków pracowało nad inwestycją w różnych częściach Morza Bałtyckiego. Wszystko zostało zamontowane na miejsce zgodnie z harmonogramem. Plany budowy okazały się wystarczająco elastyczne, aby poradzić sobie z okresami wymuszonych przestojów wynikających z niekorzystnych warunków pogodowych w Morzu Bałtyckim.

Ponadto koncepcja logistyczna Nord Stream pozwoliła na najbardziej efektywny i ekologiczny sposób produkcji i dostarczania na statki 202,000 24-tonowych pokrytych betonem rur potrzebnych do budowy bliźniaczych rurociągów. Sprawilo to, iż statki dostawcze nie musiały pokonywać odległości większych niż 100 mil morskich (ok. 185 km) po to aby dostarczać rury na barki ustawione w dowolnym miejscu wzdłuż wynoszącej 1224 km trasy.

Infrastruktura dla potrzeb Europy w przyszłości

Udział Nord Stream w całości importowanego do Unii Europejskiej gazu ziemnego wyniesie do 2035 roku około 12 procent. Sam gazociąg będzie także mieć ważny wkład w bezpieczeństwo dostaw energii do Europy, które zostanie osiągnięte dzięki dywersyfikacji dróg, poprzez które Unia Europejska zyskuje bezpośredni dostęp do jednych z największych na świecie rezerw gazu ziemnego.

Gazociąg Nord Stream uwzględniony jako jeden z priorytetowych projektów w wytycznych Unii Europejskiej dotyczących transeuropejskich sieci energetycznych (TEN-E) ma możliwość transportowania nawet do 55 metrów sześciennych gazu ziemnego do europejskiej sieci gazowej do klientów w Niemczech, Danii, Wielkiej Brytanii, Holandii, Belgii, Francji, Czechach, oraz innych krajach europejskich.

Pomimo obecnego krótkoterminowego nadmiaru gazu w Europie, gaz ziemny nadal będzie odgrywać coraz większą rolę w bilansie energetycznym Europy. 15 grudnia 2011 r. Komisja Europejska przyjęła plan Energy Roadmap 2050, który jest podstawą do opracowania długoterminowej strategii działań dotyczących europejskiej energetyki. Według tego planu „gaz będzie bardzo ważny dla transformacji systemu energetycznego”.

Komisja Europejska przyznaje, że „zastąpienie węgla (i oleju) z gazem w krótkim i w średnim okresie może przyczynić się do ograniczenia emisji z istniejących technologii co najmniej do 2030 lub 2035 roku. Chociaż popyt na gaz w sektorze mieszkaniowym może spaść o jedną czwartą do 2030 roku z powodu poprawy efektywności energetycznej w sektorze budownictwa mieszkaniowego, to przez dłuższy okres czasu pozostanie on wysoki w innych sektorach, takich jak sektor energetyczny.”¹

Komisja Europejska zauważa, iż „wraz z ciągłym rozwojem technologii, gaz może odgrywać coraz większą rolę w przyszłości” i „kontrakty długoterminowe na dostawy gazu mogą być nadal konieczne, aby prowadzone były inwestycje w infrastrukturę wytwarzania i przesyłu gazu. Komisja Europejska podkreśla, że „do wspierania dekarbonizacji w wytwarzaniu energii i integracji odnawialnych źródeł energii, elastyczne możliwości gazowe [...] nie są potrzebne.”²

Nord Stream będzie częścią planu. Jest to częściowo spowodowane tym, iż produkcja gazu w UE zmniejsza się, zasoby w Morzu Północnym są wyczerpane, a częściowo również dlatego, iż przewiduje się, że strategię UE będą promować gaz: gaz ziemny nie tylko wytwarza znacznie mniejsze emisje CO₂ od innych paliw kopalnych, ale będzie on także odgrywał kluczową rolę w uzupełnieniu uprzywilejowanych, ale nie zawsze dostępnych odnawialnych źródeł energii.

Strategiczne znaczenie dla Europy i Rosji

Nord Stream transportuje gaz do partnerów Gazpromu od jesieni 2011 roku. Całkowite uruchomienie gazociągu było historycznym momentem dla rozwoju partnerstwa energetycznego Rosji i Europy. Nowy rurociąg zapewni stałe połączenie pomiędzy europejską i rosyjską siecią gazową na co najmniej 50 lat, dając tym samym Europie bezpośrednio dostęp do niektórych z największych na świecie rezerw gazu w Rosji.

Nord Stream jest ważnym strategicznie projektem komercyjnym zarówno dla Unii Europejskiej, jak i dla Rosji. Wszystkich pięciu członków konsorcjum ma na celu jego sukces: cztery europejskie grupy energetyczne potrzebują bezpiecznego,

¹ [European Commission Communication, Energy Roadmap 2050](#). 15 December 2011, p. 11.

² *ibid*, p. 15.

wydajnego i niezawodnego sposobu otrzymywania zakontraktowanego gazu od rosyjskiej spółki Gazprom.

Prywatnie sfinansowany budżet Nord Stream w wysokości 7,4 mld euro zapewnił również istotny bodziec ekonomiczny dla wielu sektorów gospodarki europejskiej i rosyjskiej. Konsorcjum Nord Stream przyznało największe kontrakty na dostawę stali, inżynierię, budowę, kładzenie rur oraz na usługi logistyczne firmom z jedenastu krajów europejskich oraz z Rosji.

Dywersyfikacja dróg dostaw gazu dla zwiększenia bezpieczeństwa

Nowy gazociąg zapewnia bardzo konkurencyjne dodatkowe opcje, przez które gaz ze złóż w Rosji może być dostarczany do klientów w Europie. Jest to nowoczesny, wysokiej jakości rurociąg bez pośrednich stacji kompresorowych, który w związku z tym, iż większość jego trasy przebiega na pełnym morzu poza wodami terytorialnymi podlega mniejszej ilości podatków i opłat tranzytowych.

Nord Stream zapewnia w chwili obecnej dodatkową północną trasę przesyłu gazu, posiadającą możliwość dostawy 55 mld m³ gazu ziemnego rocznie do Unii Europejskiej, pomagając tym samym Unii w poprawie bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację dróg dostaw gazu. Do tej pory 80 procent eksportu rosyjskiego gazu do Europy dostarczane było przez przestarzały, zbudowany w latach 70-tych system rurociągów biegnących przez terytorium Ukrainy. W każdej branży jest powszechnie uważane za ryzykowne zarówno dla dostawcy jak dla klienta, aby być zależnym od jednej trasy docierającej do rynku.

Nord Stream stał się trzecią z dróg dostawy gazu do Unii Europejskiej, po dotychczasowych trasach tranzytowych biegnących przez Ukrainę oraz przez Białoruś. Zapewnia to Gazpromowi oraz jego europejskim partnerom większą elastyczność techniczną do spełniania zmieniającego się zapotrzebowania Unii Europejskiej, a także zmniejsza ryzyko zatorów w okresach sezonowych szczytów, a także wtedy gdy zaistnieją tymczasowe blokady lub przeprowadzana będzie konserwacja.

Gazprom będzie określać najbardziej efektywne wykorzystanie różnych opcji - gaz wysyłany za pośrednictwem Nord Stream będzie dostosowany do zapotrzebowania rynku. Dodatkowa techniczna elastyczność zapewniana przez Nord Stream umożliwi także spółce Gazprom na skuteczne reagowanie na zmiany popytu na rozwijającym się rynku.

Bezpieczny i przyjazny dla środowiska sposób wejścia na rynek

Nord Stream jest całkowicie oddany bezpieczeństwu oraz przyjaznym dla środowiska rozwiązaniom już od samego początku prac nad projektem – poprzez budowę jak i w fazie pełnej operacyjności.

Starannie wybrana trasa rurociągu przebiegającego przez Morze Bałtyckie została uzgodniona z władzami pięciu krajów, przez których wody terytorialne przechodzi. Trasa rurociągu jest wynikiem wielu lat gruntownej analizy licznych czynników, między innymi technicznych, środowiskowych, ekonomicznych i bezpieczeństwa dostaw.

W fazie planowania konsorcjum zainwestowało 100 milionów euro oraz zaangażowało się w szeroki dialog i konsultacje z rządami, władzami, ekspertami i interesariuszami we wszystkich krajach rejonu Morza Bałtyckiego, aby zapewnić to, żeby plan, trasa, budowa i eksploatacja gazociągu były bezpieczna i przyjazne dla środowiska.

Podczas planowania gazociągu Nord Stream przeprowadził najobszerniejsze jak dotychczas badania Morza Bałtyckimi, i będzie dzielić się wynikami tych badań z naukowcami oraz innymi zainteresowanymi stronami. Nord Stream został przeprowadzony w taki sposób, aby ominąć wysypiska amunicji. Teren wzdłuż trasy został dokładnie zbadany i oczyszczony w trakcie przygotowań do układania rur. Nord Stream używa najnowocześniejszych technologii, aby spełniać najwyższe międzynarodowe standardy bezpieczeństwa podczas eksploatacji rurociągu.

Do 2016 roku łącznie 40 milionów euro zostanie zainwestowane w działania monitoringowe. Około 1000 lokalizacji badawczych analizuje 16 parametrów (uwzględniając między innymi fizyczne i chemiczne środowisko, badając jakość wody i osadów dna morskiego; badając środowisko biologiczne takie jak ptaki, ryby i populacje ssaków morskich; środowisko społeczno-ekonomiczne, takie jak komercyjne rybołówstwo oraz potencjalny wpływ na dziedzictwo kulturowe) podczas budowy oraz pierwszych trzech lat eksploatacji gazociągu, w celu zapewnienia, iż wpływ na środowisko jest zminimalizowany. Niektóre z wpływów okazują się być o wiele mniejsze niż przewidywano w przeprowadzanej przed rozpoczęciem budowy ocenie oddziaływania na środowisko (OOS).

Więcej informacji można znaleźć na stronie: www.nord-stream.com

Dalszych informacji udzielają:

Kontakt dla mediów: +41 41 766 91 90

E-mail: press@nord-stream.com